

CATHERINE HOKIN

Berlin
angyalai

CATHERINE HOKIN

Berlin
angyalai

Kossuth Kiadó

A fordítás alapja:
Catherine Hokin: *The Secretary*
First published in Great Britain in 2021 by Storyfire Ltd
trading as Bookouture
This Hungarian language edition is published by arrangement
with Bookouture and Little, Brown Book Group, London

Ez a regény az írói képzelet alkotása.
A benne szereplő nevek, alakok, üzleti vállalkozások,
szervezetek, helyek és események – a történelem tényeiből
ismertek kivételével – vagy a szerző fantáziájának
teremtményei, vagy fiktív módon szerepelnek itt.
Bármely valóságos – élő vagy elhunyt – személlyel,
bármilyen eseménnyel vagy helyszínnel való
hasonlóság pusztán a véletlen műve.

Fordította
Balogh-Auer Zita

Borítóterv
Csermák Annamária

ISBN 978-963-544-680-3

Minden jog fenntartva

© Catherine Hokin 2021

© Kossuth Kiadó 2022

Borítóképek © Getty Images, 123RF
Hungarian translation © Balogh-Auer Zita 2022

*Shiralee-nek, a legjobb vezérszurkolónak,
akit bárki kívánhat magának*

PROLÓGUS

1941. december 24.

Miért ajándékozta neki ezt a rajzot? Miért ajándékozta meg egyáltalán? És egyébként is, miért van itt? A határ-időnaplója szerint még legalább egy hétig a keleti fronton kellett volna maradnia.

Magda képtelen volt összpontosítani, a gondolatait mindenféle listák foglalták le. Annyira óvatos volt, visszatett a helyére minden levelet és iratot, melybe a férfi távollétében lehetősége volt bepillantani – pedig nem számított visszatérére. Módszeres volt, és mindig elővigyázatos; soha nem feltételezte, hogy biztonságban van. Akkor miért ver most mégis ennyire a szíve?

Egy hirtelen köhintés – a mély vakkantás, amiről tudta, hogy jelzés – térítette őt vissza a szobába. Walther. Magda elkapta pillantását és a rövid bólintást, amely azt üzenete: mosolyogj, és húzd ki magad.

Egy pillanattal később észrevette, hogy Elsát is figyelmeztették, és tekintete most apjáét követte, majd száját elhúzva konstataálta, hol állapotodott meg a pillantás. Elsa olyan volt, mint egy sólyom: mindent látott, főleg,

ha az a minden kapcsolatban állt Magdával. Magda tudta, hogy barátságosabb viszonyba kellene kerülnie a lánnyal. A kérdés csak az volt, hogyan.

– Fräulein Aderbach, nézzen a fényképezőgépre, és tartsa a keretet mozdulatlanul!

Magda visszakapta tekintetét a fotográfusra, és felöltötte legszebb mosolyát. Csak amikor a férfi végzett alanyainak át- meg átcsoportosításával, akkor nyílt alkalma rendesen szemügyre venni a rajzot. Egy házat ábrázoló tollrajz volt, a felső sarokban tekercs formájú kis aranykerettel, amelyben az ő neve állt. Magdának fogalma sem volt, mit jelenthet a rajz, vagy hogy miért tartottak a két oldalán álló férfiak hasonló képeket. Felettese, Heinrich Himmler, az SS birodalmi vezetője magyarázat nélkül osztotta ki ajándékait alárendeltjei között.

Magda visszakényszerítette figyelmét Himmlerre, aki hírnevéhez méltón ismét hosszú szónoklatba kezdett. Beszéde első része egyórára húzódott; könnyen meglehet, hogy a második is ugyanilyen hosszú lesz. A különleges ceremóniák, amelyeket Himmler azért rendezett, hogy kifejezze tiszteletét hón szeretett SS-e iránt, olyan menetrend szerint zajlottak, melyet csak ő ismert, és olyan rituálékat követtek, melyek visszanyúltak Németország lovagokkal és hódításokkal teli múltjáig. Magda nem tudta, hogy az aznapi jul-ünnepségnek – Himmler egész „családjának” megtiltotta, hogy karácsonynak nevezzék – hasonlóan történelmi gyökerei voltak-e, de kétségkívül hátborzongató volt.

Himmler villáját a grunewaldi Hagenstraßen, Nagy-Berlin egy gazdagok lakta külvárosi kerületében, amely az azt körülölelő erdőről kapta a nevét, Magda mindig

jóval hűvösebbnek érezte, mint amilyenek az elegáns belső terei alapján tűnt. Ezen az estén pedig különösen zord volt. Himmler elhagyta az ünnep nevét, csakúgy, mint minden mást, ami összefüggésben állt vele. Nem volt gömbökkel teleaggatott fa, nem terjengett mézeskalácsillat, és nem szóltak énekek sem. Himmler arra utasította vendégeit, hogy csendben lépjenek a faburkolatos fogadóterembe, majd olyan sűrű sötétségben hagyta őket, hogy Magda még a saját kezét is alig látta. Mire a gondosan megrendezett színjáték kezdetét vette – egy hangos gongütéssel, melynek morájába egész teste beleborzongott –, szinte tapintható volt a teremben a feszültség.

Ahogy a gongütés elhalkult, kigyúlt egy kandeláber. A fény feltűnését mormogás kísérte, de túl halk volt ahhoz, hogy Magda kivehesse az egyes szavakat. Amikor ismét megszólalt a gong, újabb gyertyák gyulladtak ki. A mormogás ezúttal szavakká rendeződött, pedig Magda épp az ellenkezőjét kívánta.

Ragyogjon fel fénye, és a miénk is! Ragyogjon fel fénye, és a miénk is!

A kántálás folytatódott, kikúszott az árnyékból a terem közepe felé. Amikor a gyertyák harmadik csoportja is lángra lobbant, Magda meglátta őket. A férfiak, akik fekete SS-egyenruhájukban kísértetnek látszottak, énekbe kezdtek, amelyet feleségeik és gyerekeik visszhangoztak utánuk. Hamarosan annyi gyertya lángolt, hogy a szoba aranyszínben izzott. Néhány vendég feltűnés nélkül lazított egy kicsit ingnyakán. Velük ellentétben Magdán velőig hatoló hideg futott át. Éppen távolodott volna, amikor Himmler tíz

„legértékesebb és legmegbízhatóbb szolgálóját” szólította, köztük őt is.

Walther ismét köhintett. Magda újra összpontosította figyelmét. Himmler tovább beszélt, hangja, amit lakájai dallamosnak mondtak, monoton zümmögéssé merevedett.

– A házak, amelyeknek képét kezükben tartják, az új otthonuk. Becsüljék meg, mert a szimbólumai mindannak, amivé ez az ország hamarosan válik majd. Mindegyik ház zsidóké volt egykor. És mindegyik megtisztult azáltal, hogy mi elvettük tőlük. Ezek az utcák nincsenek többé beszennyezve, Berlin e gyönyörű szeglete visszatért hozzánk. Éppúgy, ahogy Németország is vissza fog térni, városról városra, mezőről mezőre, ahogy a fény – a Führer fénye – beragyogja szívünket és szorgos kezeinket.

Elhallgatott. Rövid szünet után felhangzott a taps, amelyet, ahogy Magda is tudta, Walther indított útjára.

Himmler meghajolt és előrelépett, mesterkélten ragyogva „szerencsés híveire”.

„Meg kell köszönnöm neki. Az egekig kell magasztalnom őt, másképp megsértődik, és akkor nekem befellegzett.”

Magda tudta, mit kell tennie, de gondolatait lefoglalták az előbb hallott kifejezések: „megtisztult” és „beszennyezett”. Amikor szóra nyitotta a száját, az ellenállt az együttműködésnek.

– Nem fogadhatom el. Nem lehet...

– Fogadja csak el.

Walther mellette állt, keze vállára nehezedett. Magda tudta, hogy megnyugtatóként tette oda, de úgy érezte, mintha a kéz leszorítaná őt.

– És tekintve, hogy az én titkárnőm volt, mielőtt a Reichsführeré lett volna, én is köszönettel tartozom. Ez az ajándék mindkettőnk számára megtiszteltetés, nem igaz, Magda kedves?

Magda valahogy mégis megtalálta a megfelelő szavakat. Himmler zsebre vágta a lány hálálkodását, majd továbblépett, hogy újabb ragyogó tekintetek fényében sütkérezzen.

Magda teste megmerevedett.

– Megbízik magában. Itt a bizonyíték. Megcsinálta, Magda, ott van, ahol lennie kell. Büszke lehet magára.

Walther szavai hallatára, melyeket a férfi úgy súgott oda, hogy közben tovább kormányozta Himmlert, Magda éppen olyan bénultságot érzett, mint kezének nyomására.

„Büszke?”

Körbenézett a teremben. A vendégek elvegyültek egymással, gyémánt fülbevalók és ezüst váll-lapok villódtak. Tudta, hogy Walthernek igaza van – hogy jól végezte a munkáját, és biztosította Himmlert lojalitásáról –, de az eredmény elviselhetetlen volt. A finoman sminkelt nők, akik egyenruhás férjüknek hízelegtek, undort keltettek benne. A győzelem illata, melyet magukon viseltek, felfordította a gyomrát.

„Olyan tökéletesen játszottuk a szerepünket, hogy elhitték, olyanok vagyunk, mint ők.”

A könnyek, amelyeket nem mert útjára engedni, marták a szemét.

„Mi lesz, ha senki nem hiszi el, hogy mégsem vagyunk olyanok?”

Első rész

ELSŐ FEJEZET

Nina, 1975. október

Dédanyja, Hertha Aderbach temetésének napján a hét-
éves Nina Dahlke sok mindent élt át először életében.

Először járt temetőben, és nem telt sok időbe rá-
jönnie, hogy nem szeretné megismételni a látogatást.
Először utazott családi autóban. Először látta test-
közelből a falat, amely elválasztotta otthonát, Kelet-
Berlint a számára ismeretlen Nyugat-Berlintől. És éle-
tében először látta Magdát, rendíthetetlen nyugalmú
nagyanyját nemhogy bizonytalannak – ami már magá-
ban is elég szokatlan lett volna –, hanem mélyen és félre-
érthetetlenül rémültnek.

A nap az autóval kezdődött, pontosabban szülei
gyerekes izgalmával, ami új szerzeményük okán napok
óta eltöltötte őket, s amit még a temetés sem tudott
elhalványítani. Ellentétben szüleivel, Ninát egyáltalán
nem érdekelte az autó. Számára a ládaformájú, barna
Trabanttal kapcsolatban az egyetlen említésre méltó
dolog annak szüleire gyakorolt hatása volt. Ha ismerte
volna ezt a szót, azt hitte volna, becsíptek. A három nap

alatt, amióta a birtokában volt, apja, Holger kétszer suvickolta fényesre a kocsit az orrától a faráig. Amikor beszálltak a műanyagzagú járgányba, hogy a temetőbe induljanak, Nina általában kimért anyja, Britta remegő izgalommal simított végig a tetőn.

– Öt évig vártunk rá, Nina! Öt év, hogy a lista elejére kerüljünk. El tudod képzelni?

Tekintve, hogy az autó pontosan ugyanolyan volt, mint a Kelet-Berlin utcáin pöfögő összes többi Trabant, Ninának nehezebbre esett elképzelni a hosszú várakozást. A kérdés viszont összezavarta. Szülei korábban sosem kérték tőle, hogy használja képzelőerejét; általában éppen azért könyörögtek, hogy ne tegye. A Német Demokratikus Köztársaság *elvhú polgárai* – amivé Britta és Holger Dahlke eltökélten válni törekedtek, és remélték, hogy Nina is azzá válik – józan emberek voltak. Az *elvhú polgárok*, ahogy arra anyja újra és újra emlékeztette, nem engedték szabadon fantáziájukat, minthogy annak semmi gyakorlati haszna nincsen. A tanítónője is ezt mondta, miközben visszaadta Nina legutóbbi házi feladatát, amely kétségkívül több varázslatos elemmel volt tele, mint amennyi „A gyár jó gyermeke” című fogalmazástól elvárható lett volna, ezért csak úgy hemzsegett a piros javításoktól. Amennyire Nina meg tudta ítélni, és ahogy Frau Maiernek el is magyarázta, amikor gondosan elkészített fogalmazásán meglátta az odavetett kettést, számára az *elvhú polgár* kifejezés valójában száraz és unalmas embert jelentett.

Az emlék, ahogy Frau Maier pufók arca barátságosból rosszallóvá fordul, kellemetlen érzést keltett Ninában. Csakúgy, mint az iskolaigazgató irodájában eltöltött idő. Herr Huber dühösen hívatta be Nina szüleit,

hogy megmagyarázzák, miért nevelik úgy a gyermeküket, hogy azt higgye, joga van megkérdőjelezni a tekintélyt. Hogyan hibázhatták el ennyire leányuk nevelését? Végül közösen mentetegetődző, önbíráló, bocsánatkérő levelet kellett írniuk az iskola részére. Az utasítást Ninának nehezére esett megértenie, hiszen a „bűntényt” egyedül követte el.

– Így megy ez, Nina. Mindenki felelős a környezetében mindenkiért. Ami azt jelenti, hogy vannak gondolatok, melyeket jobb megtartani magunknak ahelyett, hogy azonnal kikotyogunk mindent, ami az eszünkbe ötlik. Nem könnyű eltitkolni, hogy ki vagyunk, Nina, ezt pontosan tudom. De higgy nekem, néha ez a legbiztonságosabb.

Magda nagyfi ezzel a tanáccsal szárította fel Nina könnyeit, Nina pedig nem vallotta be, mennyire csalódottá tette a válasz. Habár nem értett mindent, amit Magda mondott, tudta, hogy az nagyon messze van anyja összeszorított szájjal elmormogott „tanulj meg csendben maradni, mégpedig gyorsan, mielőtt mindent tönkreteszél”-jétől.

Amikor párás tekintettel nagyanyja ölébe bújt, Nina védelmet várt Magdától. Hogy úgy masírozhasson be az iskolába az összepiroszott házi feladatot lobogtatva, mintha az is a skarlátszínű zászlók egyike lenne, melyek az épületet díszítették, és követelhessen ötös osztályzatot, ahogy azt valójában megérdemelte volna. Végére is Magda volt az, aki megismertette vele a tündérmeséket, tele hercegnőkkel, átkokkal és varázslatos lényekkel, s ezt próbálta utánozni maga is. Ráadásul nagyanyja mindig kitartott amellett, hogy mindenkit igazságos bánásmód illet meg; ez volt egyik kedvenc

mondata. Márpedig Nina legjobb fogalmazásának pirosba borítása kétségkívül nem volt igazságos.

Már éppen könyörgőre fogta volna, amikor hirtelen Ninába nyilallt, hogy annak idején talán nagyanyjának sem volt illő ilyen történeteket olvasnia. Hogy Magda bajba kerülhetne, ha Nina bevallaná, hogy tőle hallotta a meséket. Ám Ninának nehezebbre esett elképzelnie, hogy Huber iskolaigazgató elvtárs olyan tiszteletre méltó személytől követeljen önbíráló levelet, amilyen a nagyanyja.

Nyugdíjba vonulásáig Magdának olyan munkája volt, amelyet Nina nem ismert pontosan, de azt tudta, hogy fontos beosztásról van szó, mert mindenkitől ezt hallotta. És továbbra is tagja volt több olyan bizottságnak, amelyek neve Nina szerint roppant unalmasan csengett. Sőt, valami hőstettet is végbe vitt a háborúban, habár maga a háború – és minden, aminek köze volt hozzá, beleértve Nina soha nem emlegetett nagyapjának halálát – Magda életének olyan időszaka volt, amiről sosem volt hajlandó beszélni. Nina anyja tanár volt, apja pedig egy irodában dolgozott – ezek szintén tiszteletre méltó foglalkozások voltak, mégis sikerült az igazgatónak rakoncátlan gyerekekké alacsonyítania őket. Ezért hát vita helyett Nina kipróbálta azt, amit mindenki a figyelmébe ajánlott: tartotta a száját. Nem ment könnyen.

– Ne feledd, Nina, ez a hely nem gyerekeknek való. Nem tudom, mit gondolt anyám, amikor megengedte, hogy velünk tarts, de ez az ő felelőssége. Mindenesetre ma nem fogsz rosszkodni!

Britta velős figyelmeztetése betolakodott Nina elkalandozó gondolatai közé, miközben az autó kissé rángatózva közeledett a friedrichsfeldei temető felé. Ha

a lányára nézett volna, míg áthaladtak a keskeny kapun, Britta tudta volna, hogy a figyelmeztetés szükségtelen volt. Nina a kopasz, élettelen fákat és a málladozó, esőverte szobrokat bámulta az ablakon keresztül, és hirtelen nagyon kicsinek érezte magát. Azt kívánta, bár azokra hallgatott volna, akik – az anyját is beleértve – azt mondták, túl kicsi még egy temetéshez, de ő ehelyett Magdának könyörgött, hogy elmehessen.

Mindenki a „méltó búcsú” fontosságát emlegette, és hogy milyen vigasztalón is tud az hatni. De a temetőben semmi nem volt vigasztaló. A szürkülő fogakként meredező sírkövek látványa feldúlta őt, ahogy a gödör melletti földkupac nyirkos szaga is. A koporsó nagyon kicsinek tűnt ahhoz, hogy nagyszívű dédnagyanyját magába zárja. Amikor a földbe eresztették, Nina szúrós gyapjúkabátja zsebébe mélyesztette remegő kezeit, és összeszorította szemét. Amikor meghallotta az első rögök koppanását, térdei elgyengültek.

– Nagyon bátor volt, de most már elég, Holger. Vidd haza őt, mi még itt maradunk egy ideig. Vagy vidd el őt kocsikázni az új autónkkal. Mutasd meg neki Berlint.

Nina boldogan vetette alá magát nagyanyja halk közbeavatkozásának. Holger pedig boldog volt anyósa ajánlatától, és a temető kijárata felé terelte családját. Nina pillanatokon belül ismét az autóban találta magát, összekuporodva a babájával, amelyről azt kívánta, bár ne hagyta volna a hátsó ülésen a temetés idejére. Eközben szülei utcaneveket és tájékozási pontokat soroltak, és megpróbálták kigondolni az útvonalat. Ninának mindegy volt, merre mennek, csak a temetőtől kerüljenek távol.

Azonban hamarosan nyilvánvalóvá vált, hogy autóvezetőként szülei egyike sem ismerte úgy a várost, ahogy azt gondolta magáról. Az esküvői tortákra emlékeztető házak a Karl-Marx-Alleen Holger magabiztos ígérete ellenére nem az Alexanderplatzhoz vezették őket, ahol a tűformájú tévétorony volt található. Az Unter den Linden tágas, fákkal körülölelt sétánya helyett, amelyet Britta szerint Nina élvezett volna, a Trabant egyre szűkebb, sűrű utcák labirintusában kanyargott. Semmi, amit az ablak túloldalán látott, nem különbözött eléggé az oberschöneweidei otthonuk környékén található utcáktól ahhoz, hogy megragadja Nina figyelmét. A kerület, ahol jártak, még unalmasabb volt – ahol lakott, ott legalább voltak szép parkok, és a folyót is egy rövid séta választotta csak el a házuktól. Nina már nem képzelgett történetekről, amelyeket az iskolában elmesélhet. Fáradt volt, és enyhe rosszullétet érzett az autó folyamatos rázkódásától. Lehunyta szemét, szülei pedig tovább civakodtak. Aztán Britta zsémbelése jajveszékelésbe fordult.

– Hová hoztál minket? Te jó ég, ez egy őrház! Egy ellenőrző pont! Megőrültél?

Nina szeme felpattant. A kocsi hátsó ablaka nem volt nyitható, de arcát olyan közel szorította az üveghez, amennyire csak tudta, és kibámult. Az utcát egy betontömb torlaszolta el, olyan ütött-kopott volt, hogy a piros-fehér sorompó természetellenesen világosnak hatott előtte.

– Mi ez? Ez a fal?

Britta hirtelen hátrafordult, és úgy húzta el Ninát az ablaktól, mintha az papírból lenne.

– Ne nevezd így, főleg, ha nem tudod, ki hallja. Azt akarod, hogy letartóztassanak?

Egyik kezét Nina mellkasán tartotta, a másikkal pedig Holger karjába boksztolt.

– Ne üldögélj itt! Fordulj meg, vagy tolass hátra!

Holger megpróbálta, de lábai túl nehezek voltak, és a sebességváltó recsegett. Amikor ismét megpróbálta, az őrbódé ajtaja kicsapódott, és két katona közeledett futva. Fegyverüket felemelték és a Trabantra szegezték.

– Állítsd le a motort! Biztos azt gondolják, hogy menekülni próbálunk.

Britta éles sikolya betöltötte a kocsi egész terét. Nina a fülére tapasztotta kezét. Az olajosan fénylő puskák egyre közeledtek, feketén és igézően.

– Mama, ezt meg hogy érted? Honnan menekülni? És miért tartóztatnának le?

Nina anyja nem hallotta, vagy nem akarta meghal-
lani őt.

A katonák oldalról közelítettek az autó felé, majd öklükkel verni kezdték az első ablakokat.

– Kérlek, papa, ne nyisd ki!

De Holgernek nem volt elég ideje, hogy észlelje lányá könnyeit; az egyik fegyveres ór már félig kirán-
gatta az ülésről.

Britta ismét hátrafordult Ninához. Az imént még sápadt arca vörösbe borult, ajkai pedig elfehéredtek. Vonásai teljesen eltorzultak.

– Szállj ki Nina, mielőtt ők szállítanak ki. Bármit kérdeznek, válaszolj. És az isten szerelmére, ne nevezd az építményt annak, aminek nevezted. Emlékezz a hivatalos nevére!

Nina kimászott anyja mögül a hátsó ülésről, csillogó barna cipőjével a macskakövön csoszogva.

Az egyik katona a járdára intette őt.

Fasisztaellenes Védősánc. Csak a nyugatiak nevezik Falnak.

Védősánc; ez volt a név, amelyet Britta szeretett volna, hogy használjon. A nevet, amelyet már az iskola legelső napján Nina fejébe vertek.

Amikor a katonák vallatni kezdték szüleit, Nina további olyan dolgok után kezdett kutakodni a fejében, amelyeket meg kellett tanulnia és fel kellett mondania feleléskor és a dolgozatokban. Reszketett, hogy hibát követhet el, és még nagyobb bajba keverheti a szüleit, amilyenben egyébként is vannak.

1961 – ebben az évben építették. Azért, hogy megvédje az NDK-t, a határokon kívül tartva a kapitalistákat és a bűnözőket a gonosz másik oldalról. Mit is hangoztatott mindig Herr Huber azokban a véget nem érő tanévnyitó beszédekben? Nina az emlékeiben kutakodott, próbálva kihallani az igazgató hangját a fejében zubogó vér mögül. *„Nem szabad közel merészkednünk hozzá.”* Ezt mondta. *„Nehogy túl közel kerüljünk a nyugatiakhoz, és megkísértsenek minket. Szörnyű dolgok történének, ha nem lenne ott.”* Most már maga előtt látta az igazgatót, hangja úgy dübörgött a fejében, mint az iskola tornatermében.

– A Nyugat nem tiszteli az életformánkat, irigyek kiváló dolgozóinkra, és ha tudnák, elragadnák őket tőlünk. És ami még rosszabb, sokkal rosszabb, hogy a védősánc nélkül a Nyugat háborút indítana ellenünk, amely szörnyű szenvedések okozója lenne. De kormányunk túlságosan is szeret minket ahhoz, hogy végignézze ezt,

így hát megvédelmez minket. Mi pedig szeretjük a kormányunkat, nem igaz?

Nina mindig igent kiáltott, ahogy mindenki más is, habár nem igazán tudta, mit értett az igazgató háború és szenvedés alatt, és azt sem tudta, hogy lehetne valami olyan arctalan dolgot szeretni, amilyen a kormány. A kezét sem tette többé fel, hogy rákérdezzen a dologra, mert Frau Maier azt mondta, hogy nincs helye a kérdéseknek, nincs rájuk szükség, és hogy csak a rossz gyerekek akadékoskodnak. Ahelyett, hogy zavarodottságát megosztotta volna környezetével, Nina azt tette, amit mindenki más is tett: egyetértett abban, hogy szerencsésnek mondhatja magát, amiért egy olyan országban él, amely komolyan törődik állampolgáraival. Ennek ellenére nehezebbre esett szerencsésnek éreznie magát most, mikor fegyverüket lóbáló katonák üvöltöztek a szüleivel, és azzal fenyegettek, hogy elviszik őket.

A határőrök végül nem beszéltek vele. Miután átvizsgálták az autót, és sem bőröndöket, sem pénzt nem találtak, el kellett fogadniuk, hogy Britta és Holger nem szökevények, hanem egyszerűen eltévedtek, így elengedték őket.

Holger reszketve elhajtott. Sem Britta, sem Nina nem említette a szakadást szövetségója vállán. Egyáltalán, senki nem beszélt az incidensről.

– Nehogy elmondd nagymamának! – Ez volt az egyetlen mondat, amit Britta Ninához intézett. – Nincs szükségem anyám kommentárjára.

Nina nem válaszolt. Gondolatait túlságosan lefoglalták a fegyverek és a fenyegetések.

Magda kétszintes háza a Triniusstraßen gyalog tíz percre volt a Dahlke család Kottmeierstraßen álló társasházától, de az utat most csonttörő tempóban tették meg. Mire megérkeztek, a ház tömve volt emberekkel. Holger és Britta eltűnt a fekete kabátok rengetegében, de Nina túlságosan meg volt rendülve ahhoz, hogy átvágjon rajtuk. Inkább meglépett, először a konyhába, ahol kiszolgálta magát egy szelet mandulás süteményre, majd a ház hátsó részében az emeletre, dédanyja, Hertha szobájába. Hertha ezüsttel keretezett fotói még a falon lógtak, teknőspáncél hajkefeje pedig még a fésülködőasztalon hevert. Minden a helyén volt, csak Hertha nem, így hát minden élettelennek hatott. Az ágy, amelyben Hertha az utóbbi évet töltötte, s a hova Nina iskola után bebújt, már nem volt sem csónak, sem varázsszőnyeg, csupán egy ágy. A hozzájuk tartozó történetek nélkül a fényképekről visszanéző arcok üres árnyékok voltak csupán.

Nina letette a süteményt; elment az étvágya. Alig telt el egy hét, mióta Hertha dédi meghalt. Valahol még kellett, hogy nyoma legyen!

„Hol van a kincsesláda? A kincsesláda nélkül ez nem is az ő szobája.”

Nina hátrafordult, abban a reményben, hogy az éjjeli szekrényen ott vár rá a virágos fémdoboz csordultig tele gombokkal, érmékkel és már nem hordott ékszerdarabokkal. Mióta Hertha ágyba kényszerült, ragaszkodott ahhoz, hogy a ládikó a közelében legyen, hogy Nina bármikor játszhasson vele. A halála előtti utolsó hetekben, amikor Hertha már túl gyenge volt ahhoz, hogy Nina kezén kívül bármit is fogni tudjon, Magda folytatta a játékot, amit anyja kezdett el. Vastag pár-

nákkal vették körül magukat, Magda pedig kimondta a varázsigét, amelyhez Hertha már túl gyenge volt:

– Válassz valamit, én pedig elmesélek egy történetet.

Nina felnyitotta a fémdobozt, mélyen beletúrt, majd kihúzott egy szakadt láncot vagy egy medált, amely elvesztette foglalatát, egy zár nélküli kulcsot, és várta a mesét. Ez volt az, ami összekötötte őket: anya, lány és unoka közös szenvedélye, a mesélés. De az éjjeliszekrény teteje most üres volt, a történetek pedig eltűntek.

Nina kétségbeesett. Vakon cikázott körbe a szobában, mint egy moly, a függöny mögött kotorászott, és az ágy alá is benézett. De a ládikót sehol nem találta. Az éjjeliszekrény fiókjai túl szűkek voltak ahhoz, hogy beléjük férjen. Az egyetlen bútordarab, amely a dobozt rejthette, a terjedelmes kétajtós szekrény volt. Nina habozott. Az volt az érzése, hogy nagyanyja nem örülne, ha kitárná az ajtókat és kutakodni kezdene. Magda megrögzötten ragaszkodott ahhoz, amit intim szférának nevezett, és amelyet Britta valamelyest érthetetlenül úgy magyarázott, hogy „ne nyúlj semmihez, és ne üsd az orrod semmibe”. Nina tudta, hogy először engedélyt kellene kérnie, de nagyanyja elfoglalt volt, neki pedig meg kellett találnia a dobozt. Felágaskodott, megragadta a két lógó bronzkarikát, és meghúzta őket.

Az ajtó egy kattanással feltárult, és száradt, dohos levendulaszag áradt ki rajta. Olyan rég látta Herthát másban, mint magas nyakú fehér hálóingjében, hogy egészen elhűlt, amikor meglátta a hatalmas teret megtöltő virágmintás szoknyákat és ruhákat.

Nina hátralépett. Nem akarta megérinteni őket. Túl merevnek tűntek ahhoz, hogy el tudja képzelni, dédanyja

valaha is viselte őket. És olyan régiiek voltak, hogy félt, akár egyetlen érintéstől is szétporladhatnak. Azonban meg akarta szerezni a kincsesládát, és mint minden meseimádó, tudta, hogy az elveszett dolgokra mindig ijesztő helyeken lehet rábukkanni. Lélegzetét visszafojtva olyan mélyre görnyedt, amennyire csak tudott, úgy, hogy a ruhák legalja épphogy szemmagasságban legyen. Kezét óvatosan a merev szövetek közé csúsztatta, és addig nyújtózott, míg egy sor dobozt nem érintett.

Az első két doboz kartonból volt, és belapult, amikor megnyomta őket, de a harmadik hideg volt és zörgött, ahogy megérintette. Nina mély lélegzetet vett, megragadta a dobozt, és húzni kezdte azt. A láda kicsúszott, és magával rántott egy szorosan összegöngyöltett tekercest, amely nagy porosan a padlóra gurult.

Nina azonnal elfeledkezett a kincsekről, és felkapta a tekercest. A papír vastag volt, foltokban elsárgult, és sokkal izgalmasabb volt, mint a törött ékszerdarabok. Lehet, hogy egy térkép az, vagy egy levél, esetleg egy rég elveszett festmény, amelyet a háború óta kerestek, és amelynek megtalálásáért a kormány köszönetet mondana Ninának. Talán még kitüntetés is adnának érte. Szétgöngyöltette a tekercest, kisimította, rápillantott, és elállt a lélegzete.

Egy fekete tussal készült rajz volt, és a legcsodálatosabb házat ábrázolta, melyet Nina valaha látott. A finom vonalakkal megrajzolt épület olyan volt, mint egy képeskönyv illusztrációja. Egyáltalán nem hasonított az Oberschöneweidei házakra. Oberschöneweide utcáit vagy olyan, egyenlakásokkal teli, szögletes lakótelepi házak szegélyezték, amilyenben Nina lakott, vagy kicsik és kocka alakúak, mint a nagymamaé is, amelyeket a párt

hűséges dolgozóinak építtetett, miután a második világháború letarolta a környéket. De a képen lévő házon semmi nem volt egyszerű és átlagos. A bejárat boltíves volt és díszes, felette kerek órával és faragott táblával. A cseréptető mintha hullámszórt volna. A sarkán egy kerek torony ágaskodott, ablakainak zsalugátereibe szívecskéket faragtak. A ház kusza volt, kaotikus, és elbűvölő. Mintha egy varázsló lakott volna benne egy bagoly családdal, vagy mintha egy herceg adott volna benne estélyeket egy manókkal teli teremben.

Nina képzelete már egyébként is szárnyalt, amikor felfedezte a betűket a jobb felső sarokban. Arannyal nyomtatták őket, és cikornyásak voltak, ami megnehezítette, hogy kibetűzze őket, de harmadszori próbálkozásra sikerrel járt:

***Tornyos ház, Erdener Straße, Berlin-Grünwald.
H. H. ajándéka Magda Aderbachnak***

– Ezt meg hol találtad?

Nina annyira el volt varázsolva, hogy nem hallotta, amint a szoba ajtaja kinyílt, és a nagyanya belépett. Ha figyelmesebb lett volna, észlelte volna, hogy Magda hangja furcsán cseng.

– A szekrény hátuljában volt. Kiesett, amikor dédi dobozát kerestem. Nagyi, ez olyan szép! Mint egy kastély egy tündérmesében! És a te neved áll rajta! Tényleg itt éltél? Tényleg a te házad volt?

Nina felnézett Magdára, arra számítván, hogy arca ragyogni fog az izgatottságtól. Tudta, hogy nagyanya legalább hatvanéves, de soha nem látta őt idősnek. Ha Magda elment Nináért az iskolába – amit minden nap

megtett, mióta nyugdíjazták –, soha nem panaszkodott arra, hogy túl fáradt játszani, ahogy azt Nina anyja tette. Akkor sem ellenkezett, amikor Nina a hideg napokon is a parkban akart maradni, pedig a szélről mindig megfájdult a rossz keze. Magda mindig sziklaszilárd volt, megbízható és megingathatatlan. Most viszont megtörtnek látszott, háta meghajlott, Nina azt sem tudta elképzelni, hogy egyáltalán sétálni tudna, nemhogy fogócskázni. Az arcát tekintve pedig, bár Nina már hallotta a *hófehér* kifejezést, nem érezte találónak, mert a hó valódi volt, és ragyogott, Magda arca viszont olyanná vált, mint a gitt, amivel apja a lyukakat szokta betömíteni.

„Fél.”

A gondolat hirtelen nyilallt belé, és Ninán átfutott a hideg. Mindig határozott és magabiztos nagyanya soha nem *félt*. De még ez az egyébként elgondolhatatlan szó sem volt elég pontos ahhoz, hogy leírja a Magda arckifejezésének változását. Anyja félt az ellenőrző ponton, mint ahogy félt Nina is. De ott fegyverek voltak, katonák és kiabálás, a félelem pedig hangos volt, zavaros, és könnyekkel teli könnyörgés formájában ömlött ki. Itt viszont nem volt más, mint egy darab papír, a félelem pedig, amit Nina Magda körül cikázni érzett, nem csordult túl. Ez a félelem hideg volt, szilárd, és nagyobb, mint maga a szoba.

– Mi a baj?

Magda úgy válaszolt, mintha nem is hallotta volna a kérdést.

– Fogalmam sem volt róla, hogy megtartotta. Megmondtam neki, hogy szabaduljon meg tőle. Azt akartam, hogy égesse el mindkét képet, amiket voltam

olyan hülye, és visszahoztam. Biztosított róla, hogy megtette. Tudnom kellett volna, hogy nem tud ellenállni semmi *szépnek*.

Nina nem tudta, mit mondjon. Magda szinte úgy köpte elé az utolsó szót. Most pedig úgy bámult a képre, mintha azt várta volna, hogy lángra kapjon.

– Neked nem tetszik?

Magda üres tekintettel nézett Ninára, majd szemeit hirtelen elöntötte a könny. Habár korábban éppoly kevésbé tudta volna Magdát zaklatottan, sírva elképzelni, mint azt, hogy retteg, egy olyan helyzetre könnyebb lett volna reagálnia.

„Talán szomorú. Lehet, hogy annyira szeretett ott lakni, amennyire én szeretnék, és rosszul érzi magát, amiért nem teheti meg. Lehet, hogy H. H. egy herceg, akibe szerelmes volt, és akinek lovagi szolgálatra kellett mennie.”

– Megtarthatom?

– Mit?

Nina felemelte a rajzot.

– Elszomorít, hogy újra látod a házat, nem igaz? Mert hiányzik, ahogy az is, akitől kaptad. De nekem tetszik, tényleg tetszik, és vigyáznék rá, történeteket írnék róla. És talán később, ha elmúlik a szomorúságod, elmesélhetnéd, milyen volt ott élni. – Nina nagyanyjára mosolygott. Meg volt győződve róla, hogy a gond megoldódott. – Ez egy hercegnő háza. Annyira szerencsés vagy!

De mosolya nem talált viszonzásra. Magda teste megmerevedett, ajka lelankadt.

Nina továbbra is a rajzot szorongatva a lábához kúszott.

– Nagyi, mi a baj? Beteg vagy? Hívjam anyát?

– Egy hercegnő háza? Tényleg ezt képzeled? Istenem, milyen érzés ennyire ártatlannak lenni!

Magda hangja erélyes volt, és Nina hátrálni kezdett.

– Tartsd meg, ha akarod. Nem, mégse. Tépd szét, felejtsd el, és ne említsd soha többé!

Magda üvöltött. Soha nem üvöltött korábban. Szemei elsötétültek, tekintete olyan kemény volt, mintha valaki másé lenne. A kézfeje pedig – amelyen egy sérülés következtében a középső ujjak helyén mindössze csonkok voltak, ami Ninának szinte soha nem tűnt fel, mert Nagyihoz tartozott – kegyetlen, megcsonkított állati végtaggá változott.

– Komolyan mondom, Nina! Szabadulj meg ettől az átkozott holmitól!

Bárki is volt ez a nő, Nina nem szerette őt, és nem akart a közelében lenni. Egész nap keményen harcolt, hogy felnőttként viselkedjen és ne sírja el magát: a temetésen, az ellenőrző ponton. De most betelt a pohár. Nina könnyekben tört ki. Könnyei a temető óta gyülekeztek pillái mögött, most pedig, szorosan markolva a rajzot, nehogy ez a gonosz új nagyanya kárt tegyen benne, elrohant.